

Rossz mondat rossz üzenete

Mottó:
 Vigyázz a gondolataidra,
 mert holnap azok lesznek a szavaid,
 és vigyázz a szavaidra,
 mert holnap azok lesznek a tetteid,
 és vigyázz a tetteidre,
 mert holnap azok lesznek a te arcod.
 (Ósi zsidó bölcsesség)

Kosztolányi a rossz mondatot betört ablaküveghez hasonlítja, amelyen át mintegy a rossz gondolatra látni. Akaratlanul is ez jutott eszembe, amikor a Vajdaság Ma honlapján Pásztor István szeptember 9-ei megnyilatkozásáról olvastam, melyben, egyebek között, ez áll:

„A VMSZ elnöke megdöbbenőnek jellemezte a [nemzeti tanácsokról szóló] törvénnyel kapcsolatos negatív véleményeket. Egyesek vagy nem tudnak olvasni, azaz szöveget értelmezni, vagy egyszerűen rosszindulatúak, állapította meg. Aki nem hajlandó részt venni az itteni magyarság közös akaratának kialakításában, azt ezentúl ellenségnek tekintem majd, és többé nem foglalkozom vele...”

Természetesen könnyű volna most kifigurázni a pártelnököt, hogy vajon mi a magyarság közös akarat, de nem teszem. Az elnök e szintagmáját ugyanis hatástalanná és nevetségessé teszi a szöveg folytatása, a főmondatban fogait csikorgató „ellenségnek tekintem majd”. De kiérződik a szövegből régi idők ideológiai-módszertani pinceszaga is. Pásztor rossz mondata ugyanis – az egypártrendszer eszmei kizárólagosságának mintái szerint – kétségbe vonja az önálló véleményalkotás és a bírálat jogát, s a te-

tejében még fenyeget is, ahogyan 1989-ig ez politikai divat volt tájainkon. Ám, az utolsó pillanatban – mintha a beszélő megérezné, hogy nem volt eléggé elővigyázatos, hogy valami kiszaladt a száján, s hogy efféléket ma már pártelnököknek sem illik mondani –, hirtelenjében megzabolázza rakoncátlan indulatait, és gyorsan hozzáteszi: „nem foglalkozom vele”. (Elképzelem a nemzeti tanácsokról szóló törvény bírálóit, ahogyan vacognak félelmükben, s reszkető kezüket tördelve tanácstalanul bámulnak a semmibe: ezután nem süt rájuk a nap, felbomlik vitaminháztartásuk, és, jaj-jaj, nem kapnak pénzt a Nagyberuházási Alapból...)

Holott fenyegetőzés helyett talán érdemes volna a bírálók észrevételeit meghallgatni, megvitatni, s ha indokoltak, az érveket elfogadni, és beépíteni a nélkülözhetetlen közös politikai cselekvés következő fordulójába, annál is inkább, mert a 2008. októberi szabadkai nyilatkozathoz képest a nemzeti tanácsokról szóló törvény, bizony, visszalépés – erről bárki meggyőződhet, ha van türelme áttanulmányozni a szöveget – nemcsak a választói névjegyzék létrehozásának módját, hanem a nemzeti tanácsok hatáskörét illetően is. (A nemzeti tanácsok döntéshozatali jogköréből például semmi sem lett – e nélkül pedig kisebbségi autonómiáról ezúttal sem beszélhetünk.)

A magyar politikai pártok és civilszervezetek által tavaly ősszel Szabadkán megfogalmazott „közös akarat” mögül elsőként a VMSZ szakértői (Várady, Józsa, Korhecz) hátráltak ki, majd őket követték a parlamenti képviselők. Ha vicces kedvemben lennék, most megkérdezném: hát akkor ki is az, aki gátolja „a közös akarat”-ot, és kit is tekint ezután ellenségének Pásztor?